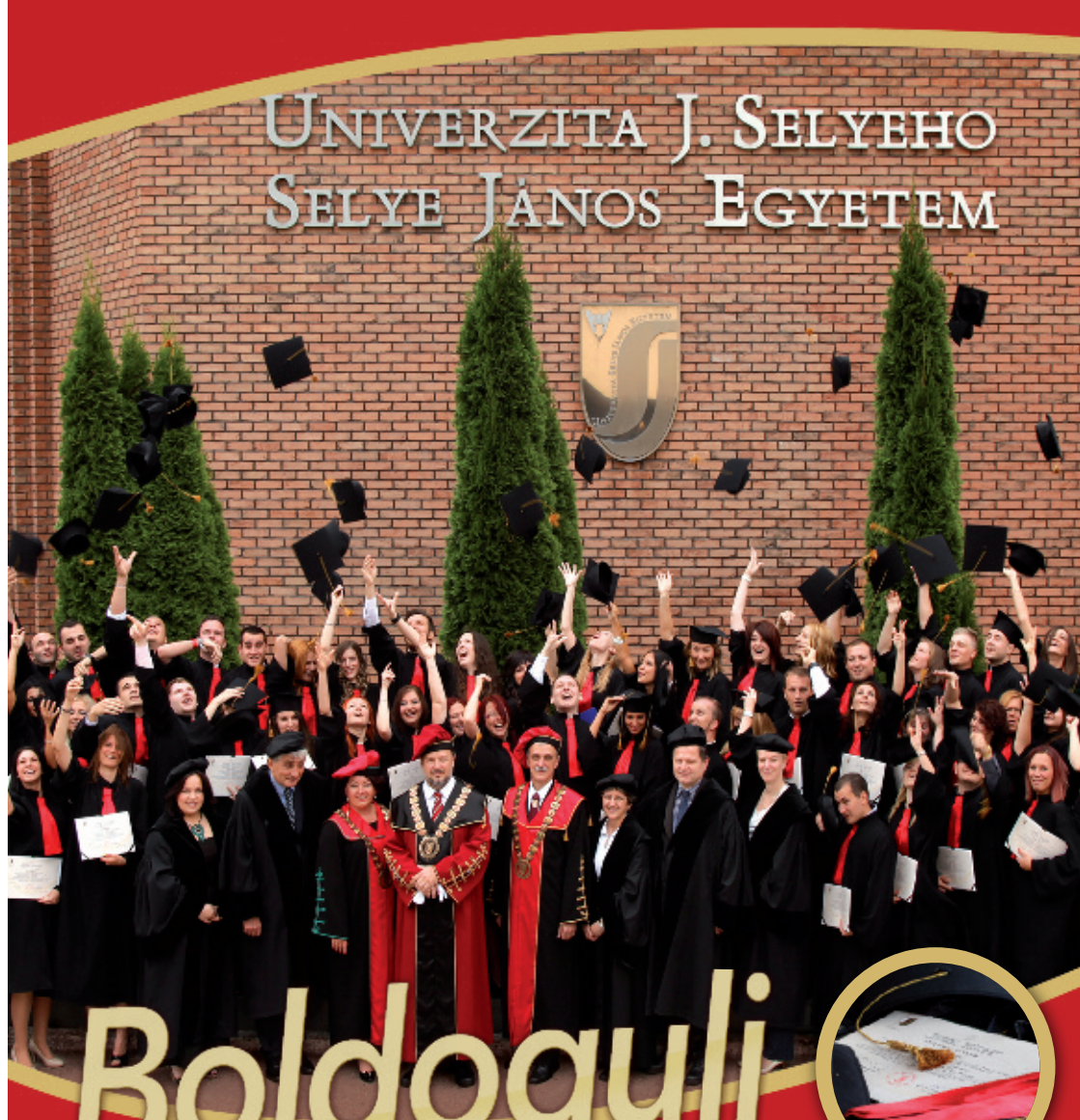

Selye János Egyetem
Bratislavská cesta 3322, 94501 Komárno
www.ujs.sk
Karrier-tanácsadó Központ
kata@ujs.sk
035/3260-874

Boldogulj

okosan

tudatosan

könnyen

ÚTIKALAUZ

FRISS DIPLOMÁSOKNAK - 2016

Tartalom

Mi is történt a Selye János Egyetemen az elmúlt 12 év alatt?	4
Alumni – rendszer	5
Hogyan tudsz regisztrálni az ALUMNI Klub portálra?	6
Intézmények, hivatalok melyekkel meg fogsz ismerkedni pár hónapon belül... ..	8
Nem szeretnél alkalmazott lenni? Vállalkozz!	9
Álláskeresési praktikák	15
Mire is való az önéletrajz?	17
Motivációs levél	18
További hasznos tippek	19
Hogyan vegyél részt egy állásbörzén?	23
Csak óvatosan a közösségi oldalakkal!	26
LinkedIn – egy közösségi portál direkt az álláskereséshez, állás kínálathoz	27
Én-márka kiépítése	28
A jövő foglalkozásai	30

Impresszum

Boldogulj (2016)

Kiadó: Selye János Egyetem, Komárom

Szerk.: Istvánik Norbert, Milány Kincső, Elek Zoltán, Ulbrík Zoltán, Matus Veronika

Fényképek: Tóbiás Péter, Szemán Viktor, www.ujs.sk, www.hvgallasborze.hu

Nyomdai kivitelezés: Grafis Media s.r.o.

ISBN 978-80-8122-171-2

Darabszám: 500

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A kiadványt az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.
A kiadvány tartalmáért kizárólag a Selye János Egyetem felel.

Kedves tanulmányait befejező hallgatónk!

Egyetemi képzésének sikeres befejezéséhez és diplomája átvételéhez ezúton fogadja őszinte gratulációját! Felsőoktatási tanulmányai befejezésével életének egy újabb fontos mérföldkövéhez érkezett, hiszen hamarosan munkavállalóként folytatja tovább pályáját. A Selye János Egyetemen eltöltött évek biztos felkészülést nyújtottak, s kellő alapokat biztosítanak az Ön további érvényesüléséhez. Bízom benne, hogy intézményünk falait elhagyva, kellő tudással felvértezve, pályakezdőként is megállja helyét a gyakorlatban, s – alma matere jó hírét öregbítve – szakmája neves és elismert művelőjévé válik majd. Kívánom, hogy a mindennapok apró eredményei, a becsülettel elvégzett munka nyújtsa a megelégedés örömét, további szakmai gyarapodást és személyes boldogságot! Egyetemünk a tanulmányait befejező hallgatói további sorsát is figyelemmel kívánja kísérni – e célból alakította ki elektronikus alumni-rendszerét, amely lehetőséget nyújt a további kapcsolattartásra. Kérjük, vegye igénybe Ön is rendszerünket, hogy a későbbiekben is követhessük sorsát, szakmai előrelépését.

Szent-Györgyi Albert, Nobel-díjas professzorunk ars poetikájával bocsátom Önt útjára, kedves Hallgatónk: *“Gondolkodj bátran, ne félj attól, hogy hibákat követsz el! Tartsd nyitva a szemed, az apró részleteket is vedd észre, és legyél mindenben mértéktartó, céljaidat kivéve.”*

E gondolatokkal kívánok Önnek sok erőt, kitartást, sikert és hitet hivatásában, céljai elérésében!

doc. RNDr. Tóth János, PhD.
rektor

Mi is történt a Selye János Egyetemen az elmúlt 12 év alatt?

Az első szlovákiai magyar nyelvű felsőoktatási intézmény 2004-ben alakult. A Református Teológia Kar lelkészképzése már ez évben elindult, két évvel később doktori programmal (ThDr.) bővült a kínálat. A missziológia, diakónia és szociális gondoskodás szakot 2010-ben vezették be. A Tanárképző Kar szintén 2004-től kezdve két év alatt magiszteri, a harmadik évre pedig doktori fokozatot is szerzett egyes szakokon. 2010-től a biológia szakos tanári képzésen is megkezdődött az oktatás. A Gazdaságtudományi Kar közgazdaságtan és menedzsment néven 2004-ben alap, három évvel később pedig vállalatirányítás és menedzsment szakon mesterképzést is indított. A alkalmazott informatika 2011-től elérhető a kínálatban. Az elmúlt évek során **több mint ötezer diplomát** osztottak ki a komáromi egyetemen - ez a szám természetesen nem egyezik a végzett személyek névsorával, hiszen ugyanaz a hallgató akár három diplomával is rendelkezhet az itt eltöltött évek után. A bakkalaureátusi (alap) fokozaton osztották ki eddig a legtöbb oklevelet, tekintve hogy ezen képzések indultak elsőként.

Karrier-tanácsadó Központ (KaTa)

A Selye János Egyetem karain kívül szintén a rektori hivatal irányításával működik a Karrier-tanácsadó Központ (KaTa) is. Remélhetőleg ezzel a névvel már nem először találkoztok, hiszen a KaTa iroda az alábbi, kifejezetten rátok vonatkozó feladatokon kívül számos eseményen, rendezvényen is részt vesz, így teendővel végigkíséri az egyetemisták diákéveit.

Diplomás hallgatóink részére (is)

- A beérkező álláslehetőségeket és idénymunkákat (brigád) azonnal közöljük a Facebook-oldalunkon, így remélve, hogy segíthetünk nektek az elhelyezkedésben.
- Kiadványokat készítünk a diploma megszerzését követő lépésekhez.
- Igény szerint segítünk az elhelyezkedésben, legyen szó önéletrajz-írásról vagy állásinterjúra való felkészülésről.
- Az úgynevezett MBTI teszt (önismereti teszt) segítségével az előforduló személyiség-típusokat mérjük fel és értékeljük – személyesen vagy online. Ennek függvényében számos tanácsokkal tudunk szolgálni az esetleges álláskereséssel kapcsolatban.
- Tartjuk a kapcsolatot diplomásainkkal: akár bál, akár alumni találkozó, akár az alumni-rendszer segítségével.

Mi kíváncsiak vagyunk Rátok!

Számoljatok be megvalósult terveitekről, karrieretek alakulásáról, a kezdeti nehézségekről és elért eredményeitekről. Mi szeretnénk ezen tapasztalatokat begyűjteni, összegezni, és büszkén továbbítani azoknak, akik majd titeket követnek a munkaerőpiac útvesztőjében. Lehetetlen egységes receptet adni a sikeres elhelyezkedéshez, mégis reméljük, mindenki megtalálja a számára érdekes információkat! Az idei "útikalauzban" ismét **összeszedtük az általunk legfontosabbnak tartott tudnivalókat, átolvastuk az aktuális törvényeket**, így reményeink szerint valóban hasznos kiadványt szerkesztettünk nektek! Lapozzatok egészséggel!

Alumni - rendszer

Alumnus... A szó sokak számára ismeretlen, pedig ez a kifejezés a végzett iskolai hallgatók gyűjtőfogalma. Az alumnus szó latinul a „véndiák” megfelelője.

A KaTa által szervezett **alumni-találkozókon** a már munkahelyeiket sikerrel betöltött „selyés” öregdiákok osztják meg a munkaerőpiaci tapasztalataikat személyesen is. A lehetőség adott a faggatózásra: a tapasztalatokból mindenki meríthet – aktív hallgató, vagy álláskereső egyaránt.

Az alumni-profilokat fokozatosan bővítjük. Bízunk benne, hogy ösztönzőleg hatnak rátok öregdiákjaink ajánlásai.

(a régebbi profilokat a <http://uj.s.sk/hu/aumni-profilok.html> oldalon találjátok)

Az Alumni Klub - Space absolventov (uj.s.sk/alumni) egy közösségi portál, ami zárt rendszerben kezeli a kapcsolattartást a Selye János Egyetem Karrier-tanácsadó Központja és az itt végzett hallgatók között. A regisztráció és a kérdőívek kitöltése szabadon választható lehetőség, ám mi az aktív részvételre buzdítunk, hiszen ezzel a rendszerrel mindenki csak nyerhet! **Vegyetek részt a programban ti is!**

Az alumni-rendszer az egyetem számára is fontos tényező. Hadd lássuk, milyen a fogadtatása végzett hallgatóinknak és milyen sikereket érnek el karrierjük során, akik a nálunk megszerezhető tudást kamatoztatják. A kezdeményezés segítségével konkrét lépéseket tehet az egyetem annak érdekében, hogy az oktatásfejlesztést támogassa, **versenyképességét javíthassa.**

Hogyan tudsz regisztrálni az ALUMNI Klub portálra?

Először is, ha segítségre van szükség, itt vagyunk! Keress bennünket bátran, személyesen is! A regisztráció nagyon egyszerű, az űrlap kitöltésével pedig segíthetsz utódaidnak.

1. A regisztráció - az adatok kitöltése

A portált az ujs.sk/alumni beírásával érheted el, de megnyithatod az egyetem honlapjáról is. Amennyiben még nem regisztráltál, a Bejelentkezés („Prihlásiť”) gomb alatti Regisztrálni („Zaregistrovať”) kattintva hívhatod elő a regisztrációs felületet. Akkor tudsz regisztrálni, ha már valamilyen oklevelet szereztél a Selye János Egyetemen (Bc., Mgr., PaedDr., ThDr., PhDr., PhD.). Itt mind az öt mezőt ki kell tölteni a megfelelő adatokkal (ahogy az AIS/AIR-ban szerepel) és megnyomni a Regisztráció („Registrovať”) gombot. Az e-maileknél olyan címet adj meg, amibe be is tudsz lépni és használni is tudod! *Nem érdemes munkahelyi címet megjelölni, illetve az egyetemet sem, mivel ez utóbbi idővel megszűnik.* A születési szám („rodné číslo”) beírásakor mellőzd a törtvonalat! Amennyiben sikeres a regisztrációd, a rendszer automatikusan küldi a visszaigazololó e-mailt két nyelven (szlovák és angol) a megadott postafiókba. Hiányosság esetén a felugró ablak figyelmeztet ezek pótlására.

2. Belépés a saját postafiókunkba - a visszaigazololó e-mail megkeresése

Az üzenet tartalmaz egy visszaigazololó linket. A szokásos eljáráshoz hasonlóan, erre kattintva **aktiválhatod** a felhasználói felületünket. Ez az üzenet tartalmazza a bejelentkező nevet is (mely megfelel a megadott e-mail címednek) és az **első belépő kódot**, melyet belépés után módosíthatsz a Beállítások („Nastavenia”) menüpontban. *Java-soljuk, hogy változtasd meg a jelszavad!*

Nem találsz visszaigazolást? Sok esetben az e-mail a „SPAM” mappában landol vagy akár több percig is eltart, míg a levél megérkezik. A beállítástól függően a SPAM-levélszemét törlődik és a regisztrációs link is elveszhet – ezért *ha lehet, csináld végig a folyamatot!*

3. Belépés a rendszerbe - visszatérés a bejelentkező felületbe

A teljes e-mail címed plusz az első rendszer generálta/általad megváltoztatott jelszóval bejuthatsz a saját profilodba.

A rendszer segítségével meg tudod találni régi ismerőseidet, vagy akár egész évfolyamok névsora is rendelkezésedre áll majd.. A fejlesztők ígérete alapján fokozatosan elérhető lesz egyre több opció. Hogy könnyebben megtaláljátok egymást, lehetőség van a profilhoz profilképet is feltölteni.

4. Kérdőív kitöltése - a „Spätná vāzba” (Visszajelzés)

Segíteni akarsz a többi diáknak? A bal oldali menüsorban található egyszerű kérdőív („Spätná vāzba”) kitöltésével és annak elmentésével visszaigazolást adhatsz jelenlegi munkaerőpiaci helyzetedről. A kérdőívet bármikor módosítani tudod. Fontos, hogy elmentsd a Mentés („Uložiť”) gomb segítségével! Bizonyos kérdésekre nem enged a rendszer válaszolni, attól függően, hogy előzőleg mit jelöltél be. **A kitöltés csak egy percet vesz el az időből, de az utánad jövő generációknak sokat segíthetsz vele.**

Intézmények, hivatalok melyekkel meg fogsz ismerkedni pár hónapon belül...

Az első hely, amivel találkozni fogsz a **Munkaügyi Hivatal**. Ha nem találsz rögtön állást és nem jelentkezel be munkanélküli hivatalba hét kalendáriumi napon belül, valószínűleg **havi 60,06 € egészségügyi biztosítási járulékot kell fizetned** (minimáltny mesačný preddavok) - az egészségkárosodást szenvedett személyeknek pedig 30,03 €.

Amennyiben **nem jelentkezel be**, az államvizsga napját követő dátumtól kezdve **ki kell fizetned a napi díjat visszamenőleg** egészen addig, amikor bejelentkezel (ez napi körülbelül 2 € költséget jelent). Gyerek, tanuló, nyugdíjas, illetve munkanélkülin, vagy anyágin lévők esetében az egészségügyi biztosítást az **állam** fizeti.

A munkanélküliség ideiglenes elkerülésére **az abszolvens prax** is megfelel, amely 3-6 hónapig tarthat. Azok, akik abszolvens gyakorlaton vesznek részt, hetente 20 órát kötelesek ledolgozni. A programban résztvevő életkora nem érheti el a 26 évet és regisztrált munkanélküliként kell legalább egy hónapig nyilvántartásban lennie a hivatalnál. A jövedelem itt a jelenlegi létminimum 65 %-a, vagyis 128,75 €. Bővebb információ a programmal kapcsolatban a munkahivatalokban kérhető, illetve elérhető a hivatal weboldalán.

www.upsvar.sk

Munkanélküli ellátást ki kaphat és mikor?

Munkanélküli segély abban az esetben jár, ha a **munkanélküli biztosítás az utolsó három év alatt összesen legalább két évig fizetve volt a Szociális Biztosítóba**. A munkanélküli segélyek kifizetéséért a Szociális Biztosító felel. Az ellátás folyósítása hat hónapig tart, és a ledolgozott időszak átlagfizetésének 50%-át utalják havi szinten.

Ahhoz hogy valaki Szlovákiában **munkanélküli járadékot** (dávka v nezamestnanosti) igényeljen, az alábbi feltételeket kell teljesítenie:

- önhibáján kívül válik munkanélkülivé
- munkaképes
- aktívan munkát keres
- nem jogosult korengedményes vagy öregségi nyugdíjra

- regisztráltatta magát a Munkaügyi, Szociális- és Családügyi Hivatal lakóhely szerinti illetékes kirendeltségén, valamint a hivatal rendelkezésére áll. (A kapcsolattartás elmulasztása a segély megvonásával jár).

<http://www.socpoist.sk/>

Egészségügyi biztosítás

A tanulmányok befejezéséről szóló igazolással jelentkezned kell annál a biztosítónál, amelyiknél biztosítva vagy! Járástól függően előfordulhat azonban az is, hogy a munkahivatal automatikusan jelzi a biztosítód felé a változást.

Háromféleképp lehetsz biztosításfizető:

- **Önfizető** (samoplatiteľ): ha nem dolgozol, nincs vállalkozási engedélyed, illetve nem fizeti utánad az állam a biztosítást. Az egyetemre járó hallgató után az állam akkor fizet egészségbiztosítást, ha még nincs 30 éves, és nem szerzett mesterképzésből diplomát. Doktoranduszok esetén akkor, ha még nincs doktori fokozatuk.
- **Önfoglalkoztatott** (Samostatne zárobkovo činná osoba – SZČO) az a személy, aki 18. életévét betöltötte és vállalkozást, vagy önálló tevékenységet végez. A biztosítóknál elérhető az elektronikus ügyintézés, de egy alkalommal mindenképpen szükséges személyesen is intézkedni.
 - ▶ Amennyiben az egyén **külföldön (EU tagállamban) lesz munkavállaló**, vagy vállalkozni kezd, erről igazolást kell bevinni a biztosítóba (a vállalkozási engedély is lehet). Attól kezdve megszűntetik a fizetési kötelezettséget. Ezzel egyidejűleg a illetékes államban kötelezővé válik az egészségügyi biztosítás fizetése.
- **Munkavállalóként** (zamestnanec) a munkáltató az egészségügyi biztosító számára minden hónapban 10 %-ot utal át a munkavállaló bruttó béréből.

www.podnikajte.sk

Nem szeretnél alkalmazott lenni?

Vállalkozz!

Az újonnan vállalkozók számára **támogatás igényelhető**, ha a egyéni vállalkozói engedély (živnosť) kiváltása előtt minimum három hónapig regisztrált munkanélküli voltál. A támogatás mértéke függ többek között a vállalkozás helyszínétől (pl. munkanélküliségi ráta alapján). 2016-ban ez a Pozsonyi kerületen kívül **3 484,05-4 645,40 €** között mozog (a Pozsonyi kerületben az ottani jobb viszonyok miatt maximum 2903,37 €). Az üzleti tevékenység megkezdéséhez a hivatal képzést is tud nyújtani. A kérvény mellé csatolni kell az **üzleti tervet és költségvetést** is. Az üzleti tervnek tartalmaznia kell:

- a konkrét vállalkozás tevékenységét
- milyen eszközökkel, módszerekkel szeretnéd megvalósítani?
- milyen várható költségek és bevételek lesznek?
- mire szeretnéd felhasználni az igényelt támogatást?

A támogatást két részletben, először 60, majd 40 százalékban bocsájtják rendelkezésre. A támogatás felhasználásáról elszámolást kell készíteni a hivatalnak! Amennyiben a vállalkozás nem működik a kötelezően előírt három éven keresztül, a támogatást **vissza kell fizetni!**

www.upsvar.sk

Másik járható út, ha a magad ura szeretnél lenni, **a cégalapítás**. Leggyakoribb cégforma Szlovákiában az s.r.o., vagyis magyarul a kft. Maga a cégalapítás tiszta költsége kb. 200 €, amennyiben csak *szabad foglalkozások (tevékenységek)* szerepelnek a vállalkozásban. *Nem szabad tevékenység* esetén minden egyes tevékenység után illetéket kell fizetni. Ez esetben szükség van az ún. szaklevélre (*odborný list* és/vagy *výučný list*) is, ami igazolja, hogy az illető ért az adott tevékenységhez. Magához a cég megalapításához elsősorban szükség van:

- engedélyre az adóhivaltól
- engedélyre a vállalkozói osztályról
- a társasági szerződésre és egyéb más dokumentumokra
- törzstőkére (5000 €), mely meglétét papíralapúan kell bemutatni, igazolni

Ezt követően az ügy átkerül a kerületi cégbírószágra. Amint elkészült a cégkivonat, lehet igényelni adószámot és bejelenteni a céget az adózási-körbe. A *fehér kártya* a szolgáltatásokra és nettó üzletelésre jogosít fel az EU-n belül, a *piros kártya* pedig a nettó árukereskedelemre ad engedélyt. Magyar állampolgár esetén is ugyanez az ügyintézés menete, viszont ez esetben az adóhivatal igazolása helyett ún. becsületbeli nyilatkozatra van szükség a véglegesítéshez!

Lakcímkártya: EU-s állampolgár részére öt évre adja ki a szlovák állam ezt a fényképes dokumentumot. Csak abban az esetben lehet igényelni, ha van saját vállalkozása, vagy munkaviszonya az illetőnek az ország területén. Aki a Komáromi járásba szeretne bejelentkezni, ezt Érsekújvárbán kell intéznie.

A szociális járulékok

A *családosok* számára hasznos információt jelenthetnek a **családi pótléket és az anyasági támogatást** érintő kérdések. A *szüléskor* az anya egyszeri támogatásként 829,86 €-t kap. Ezen kívül jár az anyasági támogatás, ún. *materský príspevok*. Ezt az anya rögtön

megkapja a szülési szabadságra menetelkor. Leggyakrabban az anya bruttó jövedelméből számítják. Az anyának a szülést megelőző két évben legalább kilenc hónapig rendelkeznie kell betegbiztosítással. A *szülési szabadság* 34 hét, több gyerek születése esetén (ikrek) pedig 43 hét. A szabadság mindkét esetben hat héttel a szülésre kiírt dátum előtt kezdődik. Ezután az időszak után jön a szülői támogatás, ún. *rodičovský príspevok*, amelyet a gyermek 3. életévének betöltéséig biztosít az állam (esetleg tovább, ha a gyermek egészségi állapota ezt indokolja). Ennek mértéke 2016-ban egységesen 203,20 € – a gyerekek számától függően növekszik. A szülők közül csak az egyik, de bármelyikük igényelheti.

Az ezt követően is folyósított családi pótlék (*prídavok na dieťa*) havi 23,52 € (rendszeresen emelik) és addig jár, amíg a gyerek iskolát látogat (de legfeljebb a gyermek 25. életévének betöltéséig).

<http://babetko.rodinka.sk>

A nyugdíjas időkre való spórolás megkezdésekor a 35. életévüket be nem töltött friss végzősök az elhelyezkedést követően beléphetnek a nyugdíjspórolás **második pillérébe**. Hasonlóan működik, mint egy banki spórolás. Jelenleg a **bruttó jövedelem 4%-át** van lehetőség erre a számlára utalni. Az első pillérrel ellentétben az egyén figyelemmel követheti, mekkora összeg van félretéve, és az milyen mértékben kamatozik. Lehetősége van megválasztani a kamatkonstrukciót a kockázatvállalás függvényében. Amennyiben valaki a nyugdíjas kor betöltése előtt eltávozik az élők sorából, **az itt összegyűlt pénzt a legközelebbi családtag, vagy a kedvezményezett automatikusan megkapja**. Az első pillér esetében a rokonok nem kapnak semmit, és az oda spórolt pénz az állami költségvetésben marad. Előnye továbbá, hogy a biztosítók és így a befektetők évente magasabb nyereséget képesek realizálni, mint az állam, melynek költségvetése rendre veszteséges. Abban az esetben, ha valaki mindkét pillérben **spórol**, akkor **az első pillérből való részesedése a nyugdíjas korhatár betöltése után a második pillérbe spórolt összeggel arányosan csökken**. A második pillérbe való belépés biztosítótársaságoknál és pénzügyi tanácsadóknál lehetséges.

Létezik ún. *kiegészítő nyugdíjspórolás* is, amelyet gyakran szokás **harmadik pillérnek** is nevezni. Az ide utalt pénzösszeg százalékos mértéke nincs államilag meghatározva. Kollektív szerződés segítségével **a munkáltatónak is lehetősége nyílik, hogy alkalmazottjának ide spóroljon**, kedvezményes adófeltételek mellett. A pénzt jellemzően akkor van lehetőség komoly levonások nélkül kivennie a megtakarítónak, ha betölti 55. életévét és legalább tíz évig spórolt a számlán. Egyéb helyzetben, ha kiveszi, számíthat rá, hogy a teljes összegnek csak a töredékét kapja kézhez.

Adóhivatal

Személyi jövedelemadóbevallást mindenki köteles benyújtani a tárgyévet követő március 31-ig, akinek ezt a törvény előírja, vagy akit az adóhatóság arra felszólít. Indoklás nélkül lehet kérni ennek a határidőnek a *kitolását* egészen június végéig, külföldi adóköteles bevételek esetén szeptember végéig. Az adót legkésőbb az adóbevallás beadásának határidejéig kell megfizetni.

Bármely természetes, vagy jogi személynek, aki a Szlovák Köztársaság területén szerzett

- Az állam az egyedülálló, 35 éven aluli fiatalok számára is támogatást nyújt házépítéshez, lakásvásárláshoz, illetve felújításhoz. Az igénylő bruttó átlagfizetése ilyenkor nem haladhatja meg az 1119,30 €-t.

Az igényelhető **maximális összeg 50 000 €, amelynél lehetőség nyílik a kedvezményes kamatra, de bizonyos százaléku önrész is szükséges.** Bankként változnak a kritériumok, de feltétel a minimum 3-5 hónapos aktuális munkaviszony és az öt éves fixáció. A kamat 2 százalékát az állam és 1 százalékát a bank fedezi, így az első öt évben csupán körülbelül 0,05 százalékos kamat számítódik a hitelre. Nagyobb összeg is igényelhető, a támogatás viszont csak az előbb említett összegre vonatkozik. Az ingatlan kölcsönt nyújtó banknak törvényből kifolyólag lehetőséget kell nyújtania a **tőketörlesztés ideiglenes elhalasztására, valamint a rendhagyó törlesztésre.**

Aki úgy gondolja, hogy a jövőben biztosan fog ingatlant vásárolni, méghozzá kölcsönből, érdemes **ingatlanspórolást** kötnie (stavebné sporenie), melynek segítségével újabb állami támogatáshoz, úgynevezett kamatkedvezményes hitelhez juthat.

www.finance.sk

A munkaszerződés

vállalkozási/működési engedélyt, a helyileg illetékes adóhivatalnál kell **regisztrálnia**, a tevékenység kezdetétől számított rövid határidőn belül. A regisztrált adózó **azonosító számot kap** (daňové identifikačné číslo, DIČ). A munkavállalóknak külön regisztrációs kötelességük nincs, viszont a bevallási kötelezettség rájuk is vonatkozik.

A munkavállaló számára folyósított pénzeszegekből való pénzlevonást a munkáltató végzi. Az alkalmazott annyit vesz észre, hogy a munkaszerződésében szereplő összegnek csak egy részét kapja meg.

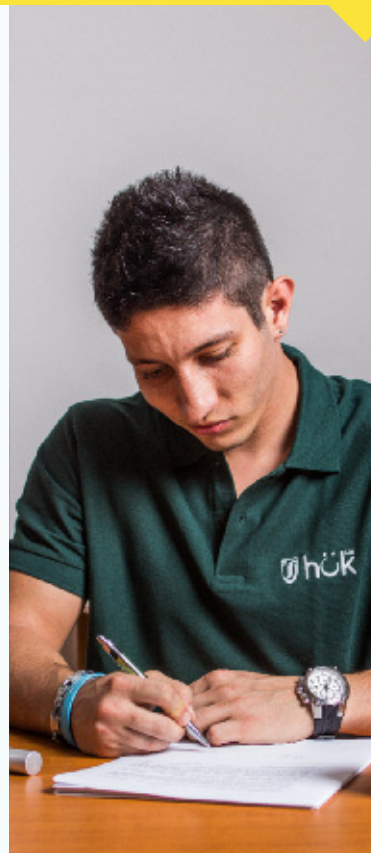
- **Nettó bér** (čistá mzda) – az a bér, amit a munkavállaló kézhez kap (tehát a bruttó bér csökkentve a különböző járulékokkal, adóelőleggel)
- **Bruttó bér** (hrubá mzda) – az a bér, ami a munkaszerződésben szerepel
- **Szuperbruttó bér** (celková cena práce) – az az összeg, amelyet az illető foglalkoztatásával kapcsolatban a munkáltató ténylegesen kiad (tehát a bruttó bér megnövelve a munkáltató által fizetendő járulékokkal és egyéb járulékos költséggel)

Lásd, melyik járulék kihez kerül:

- a munkaadó és a munkavállaló járulécai a Szociális Biztosító és az egészségbiztosítók bevételei
- a jövedelemadó-előleg az Adóhivatal bevétele
- a nettó bér az alkalmazott bevétele
- a szuperbruttó bér a munkaadó kiadása

Bankszektoral kapcsolatos állami támogatások

A **friss házásoknak járó kölcsön** nem tartozik az újdonságok közé. Akkor igényelheti az ifjú pár, ha a kérvényezés idején mindkét házас fél felnőtt, de mindketten **fiatalabbak 35 évnél**. A pár összbevétele nem haladhatja meg a havi 2238,60 €-t.

Szlovákiában minden munkaszerződést szlovák nyelven kötelező elkészíteni, de természetesen lehet róla fordítást kérni. **A szerződés egy példányát minden esetben meg kell kapnia a munkavállalónak!**

Amire feltétlenül oda kell figyelni! Alapvető dolog például, hogy minden szerződést az aláírás előtt alaposan át kell tanulmányozni, hogy tartalmazza-e a kötelező elemeket:

- munkaköri leírás
- munkavégzés helye
- foglalkoztatás kezdete, a munkába lépés időpontja
- fizetés, egyéb juttatások, a fizetés napja (amennyiben a díjazást nem szabályozza kollektív szerződés)
- munkaidő, felmondási idő hossza
- a szabadság mértéke.

Abban az esetben, **ha próbaidőre vesznek fel, akkor azt a munkaszerződésnek tartalmaznia kell!** Ennek mértéke nem haladhatja meg a három hónapot, valamint nem hosszabbítható meg! Amennyiben elvállalsz egy munkát, kölcsönös kötelezettségek vannak a munkaadók és a munkavállalók között. A próbaidő alatt bármelyik fél **azonnali hatállyal, indoklás nélkül** felmondhatja a szerződést. Megkülönböztetünk:

- **határozott idejű (doba určítá)** – ha a munka lejáratának ideje szerepel a munkaszerződésben, ezt írásban kell rögzíteni!
- **határozatlan idejű (doba neurčitá)** munkaszerződést.

Sajátos munkavégzési, munkatevékenységi szerződéstípusok is léteznek (**ún. dohodák**), amelyek féléven vannak a munkaszerződések és a *Polgári, vagy Kereskedelmi Törvénykönyv* alapján megkötött szerződések között.

- **Dohoda o vykonaní práce** (megbízási szerződés egy adott munkára), amellyel a munkáltató bizonyos munka elvégzésével bízta meg a munkavállalót, amely esetben a munkavégzés ideje nem haladhatja meg az évi 350 munkaórát. A végeredmény a fontos, pl.: egy program elkészítése. A szerződésben meg kell határozni az időtartamot, amellyel elvégezhető a folyamat. A szerződést legkésőbb *egy nappal a munka megkezdése előtt* kell megkötöni! A munkaadó elállhat a szerződéstől, ha a munkavállaló nem teljesíti feladatát, az esetlegesen okozott kárt pedig meg kell téríteni!
- **Dohoda o brigádníckej práci študentov** (diákmunka-szerződés) a diákok foglalkoztatására irányuló szerződést csak olyan természetes személlyel köthetetik, akinek *hallgatói jogviszonya* van. Legfeljebb átlagosan *heti 20 óra munkaidőre* és maximum *12 hónapra* szólhat.
- **Dohoda o pracovnej činnosti** (megbízási szerződés egy adott munkakörre) egy bizonyos munka elvégzésére vonatkozik. Ennek terjedelme nem haladhatja meg a *heti 10 órát*. Ez alkalmi munkák elvégzésére irányul és olyan tevékenységekről szólhat, amelyeknél maga a tevékenység a fontos, pl.: takarítás.
- **Kollektív szerződések** esetén a munkáltató javára eltérhet a munkaadó a munkatörvénykönyvben előírtaktól.

A *részmunkaidőre* vonatkozó megállapodásról a munkáltató köteles írásban tájékoztatni a munkavállalót. Az utóbbi időben kezd nálunk is elterjedni a *táv munka*, ami sok esetben előnyös mindkét félnek. A munkavállaló ugyan otthonról végezheti munkáját, maga osztja be munkaidejét, viszont nem vonatkoznak rá a túlórákra, ünnepekre és az éjjeli munkavégzésre vonatkozó szabályok, így ilyen esetekben *nem jár neki bérpótlék*.

A munkaviszony megszűnése történhet:

- a munkáltató és a munkavállaló közös megegyezésével (dohodou zamestnávateľa a zamestnanca)
- rendes felmondással (výpoveďou)
- rendkívüli felmondással (okamžitým skončením pracovného pomeru)
- azonnali hatállyal, indoklás nélkül, próbaidő alatt.

Felmondási idő a próbaidő lejártá után lép érvénybe. Ilyenkor egy éven belül *egy hónapos felmondási idő* él. Egy év eltelte után *két hónapos felmondási idő* kötelezi a feleket annak érdekében, hogy a megüresedett pozícióra találjanak új munkaerőt illetve, hogy a távozó dolgozónak legyen ideje új állást találni. Közös megegyezés esetén, bármilyen dátummal érvénybe léphet a munkaviszonyból való kilépés.

Szabadság

Szlovákiában **az alapszabadság legalább 20 nap évente**. 33. életéved betöltését követően minden munkavállalónak legalább 25 nap szabadság jár.

Állami szektorban 25 nap szabadság jár, 33 éves kor felett pedig 30 nap. Amennyiben nem dolgoztál egész évben, a szabadságod ideje arányosan csökken. Lehetőség van a szabadságokat átvinni a következő évre. Ha így sem használod ki, elveszik. A munka fajtájától függően a szabadságra vonatkozó szabályok is némileg eltérnek. A pedagógusok és a nevelők évi alapszabadsága legalább 8 hét. Pótszabadságra (1 hét) pedig az jogosult, aki földalatti, bányászati, vagy egészségre különösen káros munkát végez.

Álláskeresési praktikák

Első lépésként készülj fel magára az álláskeresésre. Hogy ez mit is takar?

„Ha beérkezik egy pozícióra x számú életrajz, amelyekben helyesírási hiba van, túl hosszú, sablonos, vagy nem megfelelő a kép, máris kiszűrjük. Ha ezekre az apróságokra odafigyelünk, egyszerűen túljuthatunk az első rostán. Ha eldöntjük mit és hol akarunk csinálni, és annak megfelelően írjuk meg életrajzunkat, máris jobbak vagyunk az átlagnál. Minden egyes pályázatnál azon képességeinket kell kiemelni, melyek az adott pozíció betöltéséhez szükségesek. Ezután fel kell készülnünk a személyes állásinterjúra. Ha pedig már bejutottunk, győzzük meg a céget, hogy nálunk alkalmasabbat nem találunk! Sokan mondják, hogy szerencse kell egy állás elfoglalásához. **Nos, a szerencse valójában a felkészültség találkozási pontja a lehetőséggel.**” (Morvai János, végzett hallgató)

Álláskeresési stratégiák

Jelentkeztél húsz helyre, de sehonnán sem hívnak vissza? Esetleg a legváratlanabb pillanatokban telefonálnak, számodra ismeretlen (nek tűnő) cégektől? Nem érted, hogy találsz rendszeresen olyan cégeket ahol nálad vagy sokkal képzetebbeket keresnek, vagy pont Te vagy túlliskolázott a pozícióhoz? Éppen ezért **kell megtervezni a folyamatot**. A legfontosabb a **jegyzetfüzet**, melyben vezetjük:

- a tervezett lépéseket: az álláskeresés és elhelyezkedés állomásairól (mikor, hova, milyen módon próbálkozol/próbálkoztál bejutni?)
- az álláskeresési listát: *fontos dátum szerint (is) felírni*.
- *jegyzezd fel a linkeket*, ahol a hirdetést találtad! *Írd fel*, amiket ajánlottak neked, vagy személyesen kerestél fel! *Jegyzeteld le a fontos ismérveket a kiszemelt cégekről!* *Írd fel*, hogyan jelentkeztél, visszaigazoltak-e már, rájuk írtál-e újra?
- álláspályázati anyag: gyűjtsd össze a specializált *életrajzokat*, *motivációs leveleket*, hogy lásd, hova milyen anyagot küldtél!

Aranyszabály!

Folyamatosan frissítsd életrajzod az új ismereteiddel! Mindig nézd át, milyen információkat találsz a bemutatkozásodban, hiszen bármikor rábukkanhatsz már nem aktuális, vagy épp hiányzó pontra!

Legsikeresebb álláskeresési stratégia

Mit hallunk leggyakrabban a mai világban? Hogy protekció nélkül nehéz boldogulni...

Első lépésként készíts egy **hosszú listát az ismerősidről**, rokonokról, barátokról! Nem lehetetlen ismerős nélkül egyről a kettőre jutni, de miért ne könnyíthetnéd meg az életed te is ezzel a lépéssel? Arra azért ügyelj, hogy ha van munkahelyed, csak óvatosan kacsingass másfelé, hogy elkerüld a kínos szituációkat!

- Az első csoportban legyenek azok, akik **közvetlen álláslehetőséget adhatnak!** Ne keseredj el, ha csak néhány ilyen embert ismersz, mindenesetre kivételes figyelmet szentelj nekik!
- A másik csoporthoz azok az emberek tartoznak, akik **ismerik a döntéshozót**. Kicsit körülményesebb a hozzáférés, de ugyanúgy sikereket érhetsz el. A legjobb, ha közvetlenül ismersz valakit, de ha a vezetőség környezetéből is megtudsz szólítani, mondjuk egy családtagot, az sem elhanyagolandó! Feltétlenül beszélj először velük!
- A harmadik csoportban egészen a **legtágabb ismerős körből** szerepelhetnek személyek. **Nem kell titkolni, hogy munkát keresel, mert így nem is tudnak segíteni!** A megfelelő emberek társaságában óvatosan tegyél említést az álláskereséssel kapcsolatban! Az igényeid legyenek reálisak és ne feledd: az ismerőseidet nem elég egyszer megkezesni – persze fontos, hogy ne légy toladó sem!

Mit kell tartalmaznia az alapvető jelentkezésednek?

- önéletrajz
- motivációs levél (vagy kísérő levél)
- bizonyítvány másolat(ok)
- diploma másolat(ok)
- nyelvvizsga-bizonyítvány másolat(ok)

Mire is való az önéletrajz?

A CV, azaz Curriculum Vitae arra szolgál, hogy az álláskereső ezzel szólítsa meg a munkáltatót!

A helyes önéletrajz jól felépített és odaillő információkat tartalmaz, maximum **két oldalnyi** terjedelemben. Egy szakember pár másodperc után képes meggyőződni arról, hogy a CV-dnek mi legyen a sorsa. Fontos a folyamatos frissítés, és hogy jó benyomást keltsen az olvasójában (*ne tartalmazzon például családi adatokat!*) Vigyázzunk, hogy a személyes adatok ne kerüljenek a nyomtatási kereten kívül, mivel e nélkül lehetetlen visszakeresni! Egyharmados szabály:

Az első harmadnak tartalmaznia kell:

- **A fényképet!** A fotó lehet kevésbé formális, de helyénvaló üzenete legyen, tehát ne egy nyaralás önfeledtebb pillanatát ábrázolja :) Készíttess fotóssal, vagy akár a saját telefonoddal egy jó minőségű igazolványképet, elegáns öltözkében, fehér háttér előtt!
- **Személyes adatokat!** Lényeges pontja a teljes név, születési dátum, elérhetőség. Az állampolgárság és a lakhely opcionális, mivel a munka helyszínétől és jellegétől függően vagy előnybe, vagy hátrányba helyez téged.
- **Elérhetőséget!** Telefonszám és e-mail cím (utóbbinál fontos, hogy pl. ne csillámpóni79 legyen :) Igyekezz a neved valamilyen formáját – ha gyakori, akkor számokkal variált kombinációját – alkalmazni, így már az e-mail alapján rögzül a személyed a HR-esben.)
- **A pozíciót, vagy referenciaszámot, ha van (álláshirdetés azonosítója)!** Fontos, hogy lássák, mire jelentkezel! E-mailbe írva is jó, de az életrajzba is tedd bele, hogy látszódjon, tényleg rászabta a CV-t a pozícióra. Ezzel megszólítjuk a munkáltatót és a HR-es dolgát is megkönnyítjük, ha ugyanaz a cég több álláshirdetést is közzétett.
- Ha a munka szempontjából **különleges nyelvtudásod vagy számítógépes ismereted van**, ide az elejébe foglald bele!

Második harmad:

- **Tanulmányok:** azt a végzettséget jelöld meg elsőként, amivel szeretnél elhelyezkedni! *Egyébként időrendben visszafelé:* intézmény pontos neve, kar, szak, képzés típusa: nappali/levelező, végzettség pontos megnevezése, végzés éve (*az általános iskola nem kell!*) Folyamatban lévő tanulmánynál írd oda a várható befejezést!
- **Szakmai gyakorlat:** szintén *időrendben visszafelé:* vállalat, munkakör megnevezése, feladatok rövid szétírása. Amennyiben még nincs munkatapasztalatod, leírhatod a szakdolgozatod címét, esetleg más beadandók témáit. Ebből kiderül, milyen területen szerztél elmélyültebb tudást, mire fókuszáltak a kutatásaid. Érdemes feltüntetni még az esetleges *versenyeket, a szakmai tevékenységedet, vagy a kiemelt tantárgyakat.*
- Cselekvő jelleggel írd meg a **munkatapasztalataidat** hónapos pontossággal! Emeld ki az elért eredményeidet! Nem feltétlenül a kitüntetés a fontos, hanem azok a célok, amelyeket személyes sikerként éltél meg, és amiben fejlődni tudtál.
- **Képességek, készségek:** mellőzd a divatkifejezéseket, mint pl.: „jó kommunikációs készség.” Ezt mindenki leírja, sokan viszont még azt sem tudják mit is jelent konkrétan... Felsorolás helyett foglald mondatokba a tulajdonságaidat! Nem elég pontokba

szedni, milyen pozitívumokkal rendelkezel, alá is kell támasztanod! Ha leírod, hogy jó csapatjátékos vagy, kérdés, hogy milyen munka során tettél szert erre az érényre, vagy hogy ki és mi alapján hívta fel a figyelmedet az előnyös tulajdonságodra!

Harmadik harmad:

- **Karrier cél:** jövőbeni tervek röviden és tömören, szintén mondatokban. Tegyéél célkitűzést is a CV-be! Jó ha látják, hogy céltudatos vagy.
- **Nyelvtudás:** itt a tényleges és aktuális nyelvismereted jelenítsd meg! Az állásinterjúan ügyis kiderül, ha nem vagy az adott tudás birtokában. Persze a nyelvvizsgabizonyítványaidat ettől függetlenül tüntesd fel és mellékd!
- **Számítástechnikai ismeretek:** sorold fel a programokat, amelyeket legalább felhasználói szinten tudsz kezelni – többször előfordul, hogy ezen képességeidet is rögtön letesztelik, így például az Excel programmal képben lenni a mai világban szinte elengedhetetlen.
- Írd le, ha van **jogosítványod!** Ha feltétel az autóvezetői képesség, írd oda a használat gyakoriságát is!
- **Érdeklődési kör:** nem elsődlegesen közlendő információ, de feldobhatja a személyiségedet. Ha van esetleg egy különlegesebb hobbid, vagy a cég számára szimpatikus életstílusod, attitűdöd, az jó benyomást kelthet rólad. Általános hobbikat ne írd bele, vagy legalább szűkítsd a kört! Pl.: életrajzi regények olvasása
- **Referenciazemély** neve, elérhetősége: előtte egyeztesd le! Kérj referenciát akár a nyári átmeneti munkáról is.
- Nem fontos a dátum, de ha mégis keltezed, okvetlen **friss dátumot használ!**

Motivációs levél

Az önéletrajzodhoz mellékd *motivációs levelet is* - ha kéri! A szerepe, hogy szépen megfogalmazva bővebben kiemeld benne az adottságaid és **olyan benyomást kelts annak olvasójában, hogy alkalmas vagy a meghirdetett pozíció betöltésére.** Ugyanúgy mint a CV-re, motivációs levélre is találsz rengeteg mintát az interneten, de ezeket feltétlenül alakítsd a saját stílusodhoz, hogy kitűnj a tömegből! Figyelem! A kísérő-levél és a motivációs levél nem ugyanaz! Míg a motivációs levélben a munkával kapcsolatos motívációt fejezed ki, a kísérő levélben az életrajzod egyes pontjaira térsz ki bővebben.

Ügyelni kell:

- A pontos címzésre és a megfelelő megszólításra. „Tisztelt Hölgyem/Uram!”, Tisztelt XY!”, vagy „Tisztelt Igazgató Úr/Asszony!”. A legjobb viszont, ha személyesen az **ügyintézőt tudod megszólítani** (járj utána, ki a kompetens a témában).
- Mindig **írd alá és aktualizáld!**
- Beleírhatod azt is, ami az **önéletrajzból kimaradt**, hogy miért jelentkeztél erre a munkára és hol bukkantál a hirdetésre. Ide is írd bele az álláshirdetés referenciaszámát!
- Legyen körülbelül **fél, maximum egy oldalas.**

„A következő évtized legjobb munkáinak 60%-a ebben a pillanatban még nem létezik.”

Sparks & Honey, társadalmi és kulturális trendkutatással foglalkozó cég.

További hasznos tippek

Mivel **az elsődleges cél, hogy bejuss az állásinterjúra**, nem probléma, ha az elhanyagolható állásokat *nem írod bele az életrajzba*. Ezzel elkerülöd, hogy esetleg félretegyenek korábbi, kevésbé felelősségteljes pozíciód miatt. Ha az interjúan rákérdeznék az üresjáratra, lesz alkalmad megindokolni, hogy átmenetileg vállaltál el bizonyos mellékes munkát.

Készíts egy bázisönéletrajzot! Ebbe írd bele mindent aprólékosan a középiskolától kezdve. Minden olyan tevékenységet, versenyt, sportot, zeneiskolát, rajz- és tánckört, nyelvtanfolyamot, nyári egyetemot, tábort, önkéntes és alkalmi munkát, szereplést, képzést, szakmai gyakorlatot, beadandót, kutatást, külföldi utat, csereprogramot, bármit, ami a fejlődésedhez hozzátejt. Így ez alapján könnyebben összeállíthatod a pozíció szempontjából odaillő életrajzodat és biztosan nem felejtessz ki semmit!

Sokan aggnak a CV-ben található lyukak miatt. Nem az a lényeg, hogy mennyit nem dolgoztál, és ne használj azt a kifejezést, hogy *jelenleg nincs munkád/munkanélküli vagy!* Az anyasági éveit nyugodtan írd bele, ha pedig munkakeresőként maradt ki egy időszak, azt az állásinterjúan majd kifejtöd. Fogalmazz meg úgy, hogy eddig ezt és itt csináltad, amióta pedig megszűnt a munkaviszonyod/tanulmányaid, azóta pl.: nyelvtanulással, sporttal, számítógépes programismereteid fejlesztésével, tehát csupa hasznos dologgal foglalkozol!

Készíts egy sablon-önéletrajzot és motívációs levelet, konkrét álláspályázatra jelentkezéskor mindkettőt alakítsd az aktuális elvárásoknak megfelelően!

Nem árt, ha a sablonos életrajzod feldobod egy jól pozícionált képpel, esetleg pár effektvel, színnel, szövegbuborékkal, különlegesebb betűformával, stb. Természetesen nem szabad túlzásokba esni! **Nem árt egy csepp kreativitást is belecsempészni az első megjelenésedbe!** **Tedd érdekessé az anyagod!** Te magad is szívesebben olvasol el egy életteli életrajzot, mint egy száraz fekete-fehér anyagot, nem igaz? Gondolkodj el, mi az, ami neked is megragadna, hogy a HR-esnek legyen kedve tovább olvasni, mert újat ad, érdekes pontot tartalmaz.

Készíts a prezi.com-on egy önéletrajzot – akár csak próbaképp! Rendkívül kreatív dolgokat tud kihozni az emberből! Ha van olyan mottó, ami tükrözi az életed, akkor használj!

A munkaadók **kulcsszavak** mentén keresnek! Ezeket vagy a hirdetésben, vagy a cég honlapján találhatod meg. Fogalmazz bele az önéletrajzodba!

Minden esetben, amikor beadssz egy pályázatot, **használd a jegyzetfüzeted!** Jól hangzik, ha a megkeresésedkor egyből tudod, milyen pozícióról van szó. Ha azt feltételezik, hogy célirányosan csak hozzájuk jelentkeztél, és nem értetlenkedsz, hogy „Ez melyik munka is? Milyen cég is? Mert rengeteg helyre beadtam...” máris van egy jó pontod.

Ha megbeszéltek egy határidőt, de nem jelentkezik a cég, **nyugodtan odahívhatssz**, hi-

szen egyenrangú felek vagytok és neked is szükséged van a visszajelzésre – akár pozitív, akár negatív. Érdeklődj, sikerült-e már találni embert! Az udvarias informálódást senki nem veszi rossz néven – ebből is látják majd, hogy téged tényleg érdekel a lehetőség. Az átlagos türelmi idő egy hónap, főleg ha nagyobb létszámú jelentkezőt kell a cégnek meghallgatnia.

Jól jegyezd meg! Az elutasítás többnyire nem neked szól, hanem a helyzetnek. Így minden sikertelen interjú után arra koncentrálj, mit tanultál belőle, milyen tapasztalatot szereztél! Ha nem vettek fel, fél év múlva nyugodtan érdeklődhetsz újra, veszteni valód nincs. Sokszor bejön, hogy jókor hívsz oda és lehet még emlékeznek is majd rád.

Telefonos interjú

Első körben gyakran *telefonon veszik fel a pályázókkal a kapcsolatot*. Ha nem a legmegfelelőbb időpontban hívnak, **nyugodtan megindokolhatod, hogy mikor és miért kéred a visszahívást**. Szerencsésebb helyzet, ha válaszolni tudsz rögtön, akár más nyelven is, mert így látják, hogy nem probléma kezelned egy váratlan helyzetet, vagy nyelvet. Ennek ellenére nem bírálhatnak, ha pl.: épp nagybevásárlásban vagy és tele van a kezed. Kérd meg őket, hogy hívjanak vissza, addigra pedig összeszedheted a gondolataidat, amire szükséged lehet! A telefonos szűrés alapján csiszolni tudod az életrajzodat is, hiszen ha valamire rákérdeznek, akkor azért, mert az a pont nem világos a CV-dben.

Személyes állásinterjú

- **Az interjún magadat kell eladnod**, és felkelteni a cég érdeklődését, hogy te jobb vagy, mint a többi konkurens jelentkező! Az interjú első 1-2 percében eldől, hogy az interjúztatónak szimpatikus vagy-e, ami nagyban befolyásolja, hogy az interjú végén javasol-e a következő fordulóra. Sokszor a második-harmadik körről csak pár héttel később informálnak, hogy egyáltalán lesz és téged is várnak. Ügyelni kell a hangra és beszédstílusra (jót tesz ha előveszed szofisztikáltabb szókinccsedet)!
- **Érkezz pontosan** – 5-10 perccel a megbeszélte időpont **ELŐTT!** Ha késős típus vagy, programozd be, hogy fél órával korábban érj oda és inkább sétálgass az épület körül. Ha mégis közbe jön valami (forgalmi akadály, betegség), jelezd a cég felé! Bármikor bármi előfordulhat, annál kínosabb viszont nincs, mint amikor hiába várnak rád a megbeszélte időpontban...
- **Ápolt, friss megjelenés!** Öltözz decensen, elegánsan, üzletiesen! Lányok szolidan sminkeljenek! Megoszlanak a vélemények a dress code-al kapcsolatban, de ha elegánsan mérsz, biztosan nem lósz mellé. Lányoknál a térdfölé érő szoknya harisnyával, vagy szövetnadrág, zakó, maximum három kiegészítő és nem mély dekoltázsos blúz az elfogadott. Az ápolt körmökre mindkét nemnek figyelnie kell! Fiúknál a szövetnadrág vagy sötét nadrág, félcipő, ing és zakó az ajánlott. Nyakkendő nem fontos, megborotváltok viszont annál inkább! Lányoknál a hasonló hajviseletben történő megjelenés a célravezető, mint az életrajzban szereplő fényképen is van. A HR-es így könnyebben be tud azonosítani.
- **Légy képben a cég tevékenységével**, és hogy pontosan kivel egyeztetted az időpontot!
- Mutatkozz be a munkaadónak és **foglalj helyet** a számodra kényelmes széken (kivéve ha az interjúztató rámutat egy adott helyre)!

- **Testtartásod legyen egyenes**, lábaid összezárva fiúk és lányok esetében is! A keresztbe tett láb zártságot sugall.
- Ha interjú közben a **nyelvtudásodat tesztelik, ne blokkolj le!** Folytasd a beszélgetést az adott nyelven – általában elsősre a szabadidőre, iskolára, családra, vagy konkrétan az életrajzod egyes pontjaira kérdeznek rá idegen nyelven – ezekre felkészülni pedig nem nagy ördögösség.
- Túlzottan **személyes jellegű kérdésekre nem kell válaszolnod!** Ha úgy ítéled, hogy ez a munka szempontjából nem lényeges, nyugodtan mondd meg, hogy nem szeretnél rá válaszolni!
- **Fülldetted az életrajzodból?** Légy vele tisztában és tartsd magad hozzá szemtől szemben is!
- **Ha névjegykártyát kapsz**, csak az interjú végén tedd el és lehetőleg ne a farzsebedbe! Tiszteld meg az interjúztatót/cégvezetőt azzal, hogy megfelelő helyen tárolod a névjegyéte!
- **A bérigény** kérdéséről sokan félnek. Vajon túl sokat kértem? Vagy túlságosan alábecsültem magam? **Ezért tájékozódj az adott munkakörben kérhető átlagbérről!** Ennek tudatában nem tudsz túlságosan mellélőni. A kiderített bérekhez mérten szabd meg mennyiért vállalnád az adott munkát úgy, hogy havi költségeidet fedezni tudd! Ha többet mondasz, maximum lealkudnak belőle. Ám ha keveset mondasz, elég ritka, hogy a cég magától többet akar majd adni.

Sokszor az interjúztatók a legváratlanabb kérdéseket teszik fel, hogy lássák a reakciódat. Például, hogy **mi a legnagyobb gyengeséged?** Erre ne azt válaszold, hogy például milyen kemény vagy ezért maximalista is (tehát ne az tűnjön ki belőle, hogy neked még a

rossz tulajdonságod is jó), hanem valld be, hogy tisztában vagy néhány hibáddal, de dolgozol rajta. Ha azt kérdezik **hol látod magad 5 év múlva**, nyugodtan hagyd el a szokásos választ, hogy „ennél a cégnél, esetleg egy magasabb pozícióban”. Helyette mondd, hogy nem igazán tudsz ennyire előre gondolkodni. Sokkal fontosabbnak tartod, hogy képes legyél mindig az aktuális változásokhoz alkalmazkodni. Ha pedig megkérdezik, mennyit jelent neked a céghez bekerülni, mondd azt, hogy sokat, hisz itt vagy az interjún :) Ezután pedig **tegyél fel te is kérdéseket** a munkával kapcsolatban – ez a legnagyobb visszajelzés, hogy lássák, tényleg érdeklődsz!

Az állásinterjú után *írd fel* az újonnan szerzett infókat:

- ▶ Mit tapasztaltál a beszélgetés során?
- ▶ Milyen benyomásod volt a munkahelyről?
- ▶ Milyen véleményed van a munkatársakról, akikkel találkoztál, milyen a kollektíva és a légkör?
- ▶ Mik a „kedvenc” kérdések?
- ▶ Tesztelik-e a nyelvtudást?

Karrierterv

Általában hat hónap alatt rázódik bele az ember egy új munkahely mindennapjaiba. Nem árt tisztázni, hogy a hőn áhított pozíció érdekében milyen feltételeknek kell eleget tenned (miben kell még fejlődnöd, képezni magad és tapasztalatot szerezned), illetve melyek a kizáró tényezők – a saját elvárásaidra is szükséges hangsúlyt fektetni. Tisztázd a legelején, mi érdekel, és célirányosan keresd meg az annak megfelelő, kínáló lehetőségeket! Kitérők természetesen lehetnek az álommunka felé vezető úton, mivel sajnos ritkán sikerül az embernek azt elsőre megtalálnia. Ennek ellenére elengedhetetlen letisztáznod magadban, hogy mit mért vállalsz, milyen előnyeid származnak belőle, és közben **ne téveszd szem elől az eredetileg kitűzött célokat!**

Hogyan vegyél részt egy állásbörzén?

Ha állásbörzén veszel részt, érdemes mindenképpen rászánni az egész napot! Ilyenkor rengeteg céggel, fejedéssel találkozhatasz, ami remek lehetőség. Így ha felkészülten érkezel oda, eredményes is lehet.

- Először is **tájékozódj, milyen cégek lesznek a börzén!**
- **Nézz ki legalább 10-15 céget**, akiknél próbálkozni szeretnél, és járj utána, mivel foglalkoznak, van-e neked megfelelő nyitott pozíciójuk.
- **Öltözz decensen, elegánsan**, így máris komolyabban vesznek majd téged!
- Ha két- vagy többnapos a börze, célszerű **az első napon csak felmérni a terepet**. Merj odamenni a kiállítókhoz és beszélgetni velük! Ők is azért érkeztek, hogy új munkaerőt, kollégákat találjanak. Ne úgy menj végig a standok között, hogy „jaj, csak meg ne szólítsanak! Légy aktív, nézz körül, érdeklődj, mivel közös az érdeketek! Mindenki azért van ott, hogy a minőségi munkaerőt/munkahelyet megtalálja. Senki nem fogja leharapni a fejed, legyél pályakezdő, munkanélküli vagy új munkát kereső. Mivel a kiállítók a felkészületlen és határozatlan megszólításokhoz vannak hozzászokva, te ne legyél ilyen!
- **Találd ki profi egyperces bemutatkozásod**, melyben elhangzik a neved, végzettséged és hogy milyen pozíció iránt érdeklődsz konkrétan! Érdemes ezt esetleg otthon elpróbálni. A magabiztos, határozott emberek jó benyomást keltenek. Mondd el a szakmádat, milyen tapasztalatod van, ismertesd nyelvtudásod, hogy milyen speciális tudásod van, és milyen típusú állást keresel. Pályakezdőként említsd meg a tanult szakot és gyakorlati feladataid – hogy lássák, nem csak elméleti szinten vagy képzett a szakmádban.
- **Legyenek kérdéseid!** Sokszor érezhető az alá-főlé rendeltség egy állásinterjúban. Ezt egy állásbörzén könnyedén ki lehet egyenlíteni, mivel itt mindenki egyenrangú. Fogd fel saját magad is partnerként! A cégek súlyos pénzeket fizetnek azért, hogy részt vehessenek a kiállításon. Ilyenkor két felnőtt ember áll egymással szemben: a cég munkát kínál, te pedig a munkaerőt, értéket kínálsz. **Az egyes bérsávokról is kérdezhetsz**, mivel nagyobb valószínűséggel válaszolnak szenzitívabb kérdésekre egy börzén, mint egy interjúban.
- Miután beszélgettél egy-egy képviselővel, menj haza és az életrajzod, valamint a motivációs leveledet alakítsd az adott cégnek megfelelően! A motivációs leveledben szólítsd meg konkrétan azt, akivel többet beszélgettél! Máris személyesebb és jobb színben tüntet fel téged, ha van kire/mire hivatkozni.
- Másnap menj vissza és add le a megfelelően átírt pályázati anyagodat! Ha nincs lehetőséged visszamenni, kérj elérhetőséget és küldd át konkrét személynek a jelentkezésed!

Rengeteg hasznos és érdekes előadás is teret kap egy-egy ilyen rendezvényen, tehát ha tényleg lehetőségekre nyitottan mérsz oda, biztosan pozitívan fogod értékelni a napot. **Az ilyen börszék általában ingyenesek, tehát csak regisztrálnod kell és az idődet rászánni, hogy tegyél a jövőd felé egy nagy lépést!**

Várható állásbörszék idén:

2016. november 8. X. Regionális Állásbörszék – Széchenyi István Egyetem – Győr

2016 november 16.-17. Personal Hungary – Millenáris Park, Budapest

Amit érdemes figyelni, mert még nincs dátum kitűzve:

HVG állásbörszék – SYMA Csarnok, Budapest (2017 február)

Legnépszerűbb álláskeresési portálok:

www.profesia.sk

www.ponuky.sk

www.karrier.zoznam.sk

www.profession.hu

www.workania.hu

www.jobline.hu

Sokan félnek az életrajzok adatbázisba történő feltöltéstől. Nyugalom! A munkáltatók nem fognak zaklatni, csakis releváns munkákkal fognak megkeresni téged, hiszen a cégek rengeteg pénzt költenek arra, hogy szerepeljen a hirdetésük a weboldalakon. **Ezért használd az ide feltöltött sablonéletrajzodban is a már említett kulcsszavakat,** hogy ha ezekre rákeresnek, rádtaláljanak. **Emellett a fejedvadász-cégekhez sem árt beregisztrálni.** Sosem tudhatod nem könnyítik-e meg a dolgod, és nem ajánlanak-e ők számodra egy jó pozíciót.

Különbség a sikeres és sikertelen ember között

A sikeres ember:

- Szereti a változásokat és gyorsan alkalmazkodik
- A saját elképzeléseiről beszél
- Elismeri, ha hibázott
- Elismeri mások érdemét is
- Bízik mások sikereiben
- Mindig fejleszti magát
- Segít, hálás és szeretettel fordul másokhoz
- Mer sokat kérdezni
- Hangsúlyt fektet saját maga megértésére
- Jól tud hallgatni
- Kiemelkedő és sebezhető
- Az élet pozitív oldalait nézi

A sikertelen ember:

- Fél a változásoktól és tartózkodik az alkalmazkodástól
- Kibeszél másokat
- Mindig másokban keresi a hibát
- Igyekszik kisajátítani mások áldozatait
- Titkon mások bukását reméli
- Csak álmodozik
- Csak magára gondol
- Fél a sikertelenségtől, és hogy kinevetik
- Nem foglalkozik az önismerettel
- Túl sokat beszél
- Bujkál és mindenekfelett védi magát
- Mindent negatív irányból közelít meg

Hibás taktikák

Egy-két hónapot érdemes várakoznod a visszajelzésre. Ha nem érkezik válasz és nem érsz el eredményt az első körben kiküldött életrajzoddal, nem árt változtatnod:

- Felmérni, hogy tényleg a megfelelő állásokra jelentkezel-e?
- **Típekért hozzánk, a Karrier-tanácsadó Központhoz is nyugodtan fordulhatsz.**
- Illetve a szakmában dolgozó ismerősöket is (újra) megkérheted, nézzék meg az anyagodat! Ha ugyanazon véleménnyel nem először találkozol, vedd fontolóra, hogy átiródd az álláspályázati anyagod!

Amennyiben lejjebb adsz az igényeidből és alacsonyabb szintű állásokat keresel, **túl-képzettnek minősülhetsz.** A cég számára sokszor kifizetődőbb egy kisebb fokú képzettséggel rendelkezőt alkalmazni. Ráadásul, minél lejjebb pozícionálsz magad, annál több lesz a jelentkező, akivel versenyezned kell. Ha már úgy döntesz, beéred kevessebbel, mindig csupán egy szinttel lejjebb érdemes próbálkozni.

A munkanélküli létből nem a legegyszerűbb kitörni. Amennyiben releváns tapasztalat nélkül pályázol egy magasabb pozíciószintre, valószínűleg el fognak utasítani. Ha **felsőbb szintre akarsz lépni,** azt legegyszerűbben cégen belül teheted, amihez ki kell taposnod az utat és végigmenni azon a bizonyos ranglétrán. Kivéve, ha addig kihasználhatatlan diplomáddal, tudásanyagoddal érvelsz magad mellett.

Sokszor kaphatsz **ígéreteket ismerősöktől,** hogy majd „beajánlanak, beadják az életrajzodat a saját cégükhöz”. Könnyebb dolog tétlenül várakozni, ám amíg aktívan nem teszel az új állásért, aligha fordul elő, hogy egyszer csak megcsörren a telefonod, és munkát ajánlanak.

A **kifogáskeresés** természetes reflex, megpróbáljuk megfogalmazni a sikertelenség okait. Mégis, hiába állapítod meg, hogy azért nem kapsz állást, mert fiatal/öreg, szép/csúnya, túlképzett/alulképzett vagy, azzal nem lépsz előbbre. Elsősorban a pozitívumokra koncentrálj! Meg kell találnod az erényeidet, amivel te lehetsz a nyerő!

Ha úgy döntesz, bármi jó, csak legyen már végre állásod, finoman fogalmazd meg ezt a motivációs leveledben! Hosszútávon azonban mind a munkáltatónak, mind a munkavállalónak kifizetődőbb, ha a képességeidnek és céljaidnak megfelelő pozícióban dolgozol. Ha szívesen jársz be munkába, motivált leszel és a teljesítményed is sokkal magasabb!

Az üres, még meg nem hirdetett állásokhoz kétféleképpen juthatsz hozzá:

Nyílt munkaerőpiac:

- Újság, teletext
- Internetes böngészés
- Munkaközvetítők, munkaerőkölcsönzők, fejevadász cégek
- Munkaügyi központok
- Állásbörzék
- Értékelő központok (assessment center)

A zárt munkaerőpiac:

- Kapcsolatok révén
- Barátok ötletei
- Rokonok javaslatai
- Véletlenül talált lehetőségek
- Közvetlen jelentkezés cégekhez
- Szakmai fórumok, társaságok, kamarák, kiállítások, folyóiratok

Csak óvatosan a közösségi oldalakkal!

Az életrajzok szűrésénél számíthatsz arra, hogy a HR-es megnézi a közösségi portálokon lévő **adatlapodat**. Előfordul az is, hogy az ott találtak miatt utasítanak el valakit. Nem ajánlatos a Facebookos képet használni CV-ben! **Profilunk sokszor személyiségünk egyes részleteiről „árulkodik”**. Nem tanácsos egy átbuzizott, alkoholfüves éjszakáról fényképeket felrakni, kihívó fotókat feltölteni. Kerüld a kompromittáló

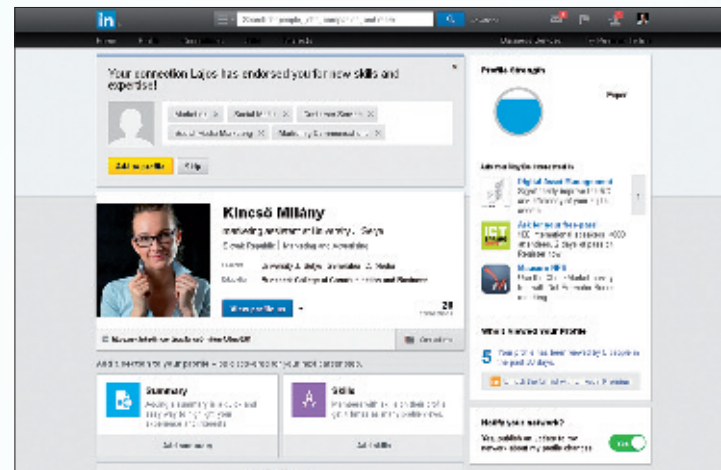
tartalmakat az oldalon – egyéb okokból is – viszont ne legyen túl művi kialakítású sem a megjelenésed! Ha semmit sem látni, az is gyanús lehet. Az nem megoldás, ha minden adatot letiltatsz magadról, mivel a munkáltató célja, hogy találjon plusz információt a jelentkezőről.

LinkedIn

– egy közösségi portál direkt az álláskereséshez, álláskínálathoz
Ez lényegében egy szakmai adatbázis, ahol szakmai kapcsolatokat köthetsz.

JAVASOLJUK MINDENKINEK, HOGY REGISZTRÁLJON A JÖVŐJE ÉRDEKÉBEN!
Ezen a portálon is szerkesztheted a profilodat több témakörben, és elkészítheted szakmai önéletrajzod, amelyet érdemes angol, vagy német nyelven megejteni.

Miért jó ez Neked? Itt sok cég és üzletember van jelen, és a munkaközvetítő cégek is képviseltetik magukat. A profilodat bárki megnézheti. Bővítheted ismeretségi körödet volt munkaadóiddal, vagy esetleg ismeretlen, szakmailag közel álló egyénékkel is.

„Épp hogy csak felregisztráltam az oldalra és frissítettem az életrajzomat, amikor csörgött a telefonom és a jelenlegi pozícióhoz hasonló állást ajánlottak – magasabb fizetési feltételekkel. Mindenkinek ajánlom az oldalt, sosem lehet tudni milyen lehetőség kapuját nyitjuk meg egy kattintással.”

(Maitz Virág - volt közgazdásztan és menedzsment hallgató)

Mi az a QR kód?

Ez egy kétdimenziós kód, amelyet te generálhatsz magadnak. Ha elhelyezed az önéletrajzodban, az okostelefon képes értelmezni - ez a kód **többnyire linket jelöl**, de beletáplálhatsz pár soros szöveget is. Ez is lényegében egy *digitális névjegy*. A QR-kód külalakjára vonatkozóan is tehetsz javaslatokat a programban (QR-kód generátor). Kompatibilis programmal ki is próbálhatod, mit lát majd az, aki használja az alkalmazást.

Video CV

A videóönéletrajz **modern névjegykártyaként** segít kitűnni a tömegből. Ebben a jelölt bemutatja képességeit, tapasztalatait és *audiovizuális formában* eljuttatja az információkat a pályázat kiírójához. Nálunk még nem terjedt el, de egyedivé tehet, ha készítesz ilyet és link formájában csatolod a hagyományos életrajzodhoz. Ezt például érdemes *link formájában mellékelni a CV-hez*. A videó készítésnél fontos a megfelelő helyszín kiválasztása. Figyelj a megjelenésre! A felvételen tömören és lényegre törően oszd meg magadról a fontos információkat, maximum 1-2 percben!

Én-márka kiépítése A „saját márka” kiépítése

Jó önmarketinggel könnyebb eladni magunkat!

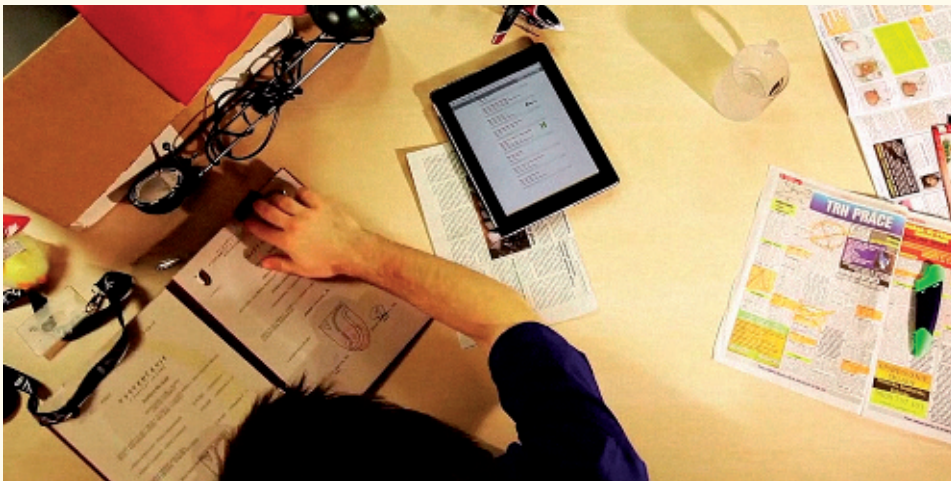
De mit is takar az a kifejezés, hogy „önmarketing”, vagy „saját márka”?

- Napjainkban minden munkáltató, vagy ügynökség **monitorozza a személyiségünket** a világhálón. A pozitív színezetű médiaszereplés csak javít az esélyeiden. Érdemes nagyot alkotni, s eredményeidet a médiában, vagy a közösségi hálón prezentálni! Hallottak, vagy olvastak már rólad? Esetleg láttak már a TV-ben, vagy személyesen? Nagyon jó, máris van mire építeni!
- Fontos, az egészséges összhang megteremtése. Nem egyszerű feladat, de nagyon lényeges akkor, amikor az a bizonyos „első benyomás” születik. Ha meg akarod győzni a leendő felettesed a rátermettségedről, a széles látókörödről és a szakmaiságodról, **a magabiztos fellépés** mindenképp helyzeti előnyt eredményezhet a vetélytársakkal szemben.

Miért van szükségünk önmarketingre?

A karrierépítéshez tanácsos rugalmasan viszonyulni. Nem baj, ha a szülőktől eltérően **gyakrabban váltasz állást**, egyéni pályafutásoddal törődj! A folyamatos megújulás, az élethosszig tartó tanulás, az alkalmazkodó-készség és a nyitottság harmóniája jelentheti a sikeres álláskeresés kulcsát. *Fontosabb, hogy alkalmazhatók legyünk, mint hogy elmondhassuk magunkról, hogy alkalmazottak vagyunk!* Ne feledd: ha egy cégnél már nincs rád szükség, egy másik még tíz karommal kaphat utánad!

Maradjunk továbbra is elkötelezettek! Ma már nem igazán számíthatsz arra, hogy állásodat biztonságban tudhatod. **Csak a teljesítmény és a minőség számít, hiszen szinte mindenki pótolható!**

Építsünk portfólió-karriert! Nem elég egy lábon állni! Ha egyszerre több szakmában igyekszel jártasságot szerezni, teljesen természetes. **Külső munkatársként „bedolgozhatsz” máshová** is a főállásod mellett. Portfóliód skáláját tanácsos **„munkán kívüli” tevékenységgel** is szélesíteni – ez lehet társadalmi szerepvállalás, szervezői tevékenység, vagy önkéntes munka. **Folyamatosan színesített tevékenységi köreid egyre értékesebbé tesznek a munkaerőpiacon.** Amellett, hogy újabb és újabb szakmai jártasságot szerzel, anyagi javakra is szert teszel. A változatosság pedig gyönyörködtet: elkerülheted az unalom okozta fásultság érzését, izgalmasabb és biztonságosabb lehet az életviteled.

Bővítsük kapcsolati hálónkat!

Keressünk a munkánk értékének megfelelően! Nem elég ha jó vagy, el is kell tudni adni magad! Lehet hogy értékeli munkádat, de nem épp egy versenyképes fizetéssel? Ha teszel róla, hogy mások is tisztában legyenek értékeiddel, akár többen is versenybe szállhatnak megszerzésedért.

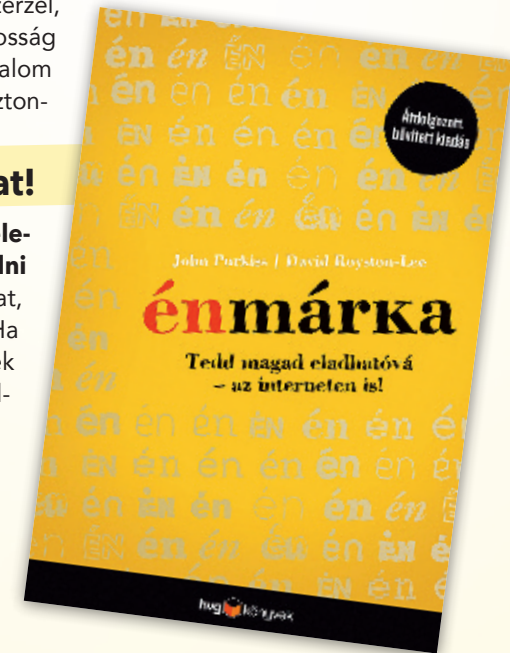
Az erős „énmárka” építésének alapvetése a kellően szigorú önismeret! Szükség van...

- a képességeid objektív felmérésére,
- az értékrended meghatározására,
- arra, hogy hiteles légy,
- fedezd fel a benned rejlő tehetséget,
- keress példaképeket,
- a pénz önmagában nem cél, de ha követed az életcélot, előbb-utóbb jó pénzt fogsz keresni azzal, amit csinálsz!

John Purkiss&David Royston-Lee: Énmárka

Sok sikert és kellemes barangolást kívánunk az álláskeresés világában! Kívánjuk, hogy megtaláld az álommunkát, hiszen mindenkinek van olyan, amiben jól érzi magát, akár a munkakör, akár a kollégák teszik majd olyanná. Ne feledd, ha bármiben a segítségedre lehetünk, fordulj hozzánk bizalommal és feltétlenül regisztrálj az Alumni hálózatunkba! Bennünket érdekel, merre, s miben találsz boldogulást. Mi hiszünk benned, hajrá!

Selye János Egyetem és a Karrier-tanácsadó Központ

A jövő foglalkozásai

A jövő állásainak kulcsa a **természettudományos végzettség és a megbízható nyelvtudás** – ezt állítják szakértők. Amíg az olyan "divatszakmákban", mint az ügyvéd, marketing vagy kommunikációs tanácsadó már felduzzadt a kínálat, addig angolul vagy németül jól beszélő mérnökökből folyamatos hiánnyal küzdenek a világcégek Magyarországon és Felvidéken egyaránt.

Érdekes, még nem létező foglalkozások:

Memóriabővítő sebész: Képesek lesznek bővíteni az emberek memóriáját, ha valaki túltelítődött a felé áramló információval.

Valuta spekuláns/tőzsdeügynök: A Bitcoin és más hasonló virtuális pénzek egyre jelentősebbek lesznek azok szemében, akik nem bíznak a hagyományos pénzrendszerben. A spekuláns tanácsokat ad majd, hogyan fektessünk be..

Digitális elvonókúra-specialista: Netfüggők már most is vannak, nem csoda, ha hamarosan külön szakemberek specializálódnak majd a digitális elvonókúrák levezénylésére, támogatva pácienseiket, hogy „lejőjjenek” a különféle technológiai eszközökről.

Produktivitási tanácsadó: Az idő értékes, az időbankolás már most is létezik. A mostani coach jövőbeli megfelelője segít majd, hogyan tudjuk hatékonyabban menedzselni életünket, jobban kihasználni a rendelkezésünkre álló időt, összeegyeztetve a munkánkat az élet egyéb területeivel.

Média remixer: Már napjainkban is találkozhatunk olyan szórakoztató emberekkel, akik egy parti során egy komplex élményért felelősek: lemezlovas, hang, fény, speciális effektek és egyéb munkák.

Mém ügynök: Védeni fogják azon ügyfelek szellemi jogait és érdekeit, akik mém-szereplőkké válnak fotóik/videóik által.

Szemétdizájner: A hulladékot funkcióban és arculatban is újra lehet hasznosítani. Mind ehhez pontos anyagismeretre és mérnöki találékonyságra lesz szükség.

Időjárás-ellenőrző rendőr: A feladatuk az lesz, hogy ellenőrizzék, kinek szabad olyan rakétákat lőni az égbbe, amellyel esőt idézhetnek elő.

Virtuális tanár: Intelligens avatárok helyettesíthetik majd a tanárokat. Az ezzel foglalkozó szakemberek elsődlegesen oktatási háttérrel rendelkeznek, de jártasak a programozásban is.

Virtuális rendszerező: Segít rendbe tenni az elektronikus életünket. Gondoskodik az e-mailekről, az adatok megfelelő tárolásáról, valamint menedzseli a jelszavakat és profilokat.

Személyes brander: Egyszerre stylist, sajtós és életvezetési tanácsadó. Bárkinek dolgozik, aki személyes márkát szeretne kiépíteni közösségi oldalakon vagy más médiában.

Etikus hacker: Nagy az igény arra, hogy az egyes számítógépes hálózatok biztonságát hackerek teszteljék. Az üzleti titkok megőrzése, egy informatikai rendszer leállításának elkerülése, az ügyfelek bizalmának megtartása a kis- és nagyvállalatok számára egyaránt fontos. Egy etikus hacker az összes támadási módszert ismeri, tisztában van a hackertámadások lehetséges forgatókönyveivel. Teszteli a rendszert, és hamar észreveszi az ellene irányuló támadásokat, ami ellen hatékonyan tud védekezni.

Iskola-otthagyi szakértő: Segít a diákoknak, hogy a való életben megszerezhető tapasztalatokra koncentráljanak.

Nyomtató ezermesterek: A 3D nyomtatás már létező technológia, így szükség lesz olyanokra, akik segítenek az újfajta nyomtatókat kezelni.

Digitális temetkezési vállalkozó: Feladata, hogy különféle tartalmak készítésével, illetve törlési technikákkal eltüntessen bennünket a virtuális térből.

GM gazdálkodó: Olyan génmódosított növényeket fognak termesztetni, és olyan állatokat tenyésztenek majd, melyek jótékony hatással vannak az emberi szervezetre. Az egészségesebb jövő a cél, és a növekvő népességnek biztosan lesz mit ennie.

További példák: interkulturális pszichológus, közösségi média tanácsadó, energia designer, kulturális mediátor, társadalmi innovátor, testrészkészítő, szervtenyésztő.

ikonok: designed by Freepik